

Antero Vartia vihr ym.

Talousarvioaloite meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamiseen ehdotetun määrärahan vähentämistä (-21 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Valtio tukee merenkulkua erilaisin tuin merkittävillä summilla. Yksi tuista kohdistuu miehistökustannuksiin, ja sen tarkoituksena on parantaa Suomen lipun alla seilaavien alusten kilpailukykyä ja edistää huoltovarmuutta. Miehistökustannustuesta osa kuitenkin kohdistuu huoltovarmuuden kannalta toissijaiseen matkustajaliikenteeseen, kuten Viron ja Ruotsin risteilyihin.

Tukea maksetaan kaikille kauppa-alusluetteloon merkityille Suomen lipun alla seilaaville aluksille. Tukea nauttiva yritys saa palautuksena takaisin kauppa-alusluetteloon kuuluvan aluksen miehistön palkoista maksetut tuloverot sekä työnantajamaksut. Matkustaja-alusten kohdalla tuki kohdistuu muunkin kuin merenkulun kannalta olennaisimman henkilöstön palkkakustannuksiin, esimerkiksi asiakaspalvelijoiden ja taloushenkilöstön palkkoihin.

Matkustajaliikenteessä kulkee myös merkittävä määrä viennin ja tuonnin lastia, mutta tuen määrä ei ole sidottu huoltovarmuuden kannalta oleellisiin kuljetuksiin millään tavalla. Tukea saavilta aluksilta ei myöskään edellytetä jatkamista Suomen lipun alla: alus voi saada tukea yhtenä vuonna ja vaihtaa kotimaata seuraavana vuonna esteettä, mikäli esimerkiksi keskeisenä kilpailijamaana toimiva Ruotsi muuttaa tukijärjestelmäänsä edullisemmaksi.

Ehdotamme miehistötukea rajattavaksi matkustajaliikenteessä. Merenkulkuun kohdistuu lisäksi paljon muita tukia, jotka jäisivät voimaan. Näitä ovat alv- ja valmisteverovapaus, maksut merimiesten eläkekassalle, investointituet, ympäristöinvestointituet, merityötulovähennys, polttoaineverotuki, henkilökunnan muonituksen verottomuus, väylämaksujen puolitus, telakkatuki sekä tonnivero.

Matkustajaliikenteen miehistökustannustuen ehtoja ja rakennetta tulisi tarkastella kriittisesti sen suhteen, mikä tukitaso olisi riittävä huoltovarmuuden takaamiseksi ja millaisia ehtoja tuen saamiselle tulisi asettaa. Puhtaasti rahtialusten sekä matkustaja+rahtialusten tuen ehdot voisivat myös olla erilaiset, sillä rahtialukset ovat huoltovarmuuden takaamisessa ensisijaisia.

Matkustajaliikenteeseen kohdistuessaan miehistökustannustuki myös vääristää kilpailua kotimaisten viihde-, konferenssi- ja majoituspalveluiden tuottajien kanssa. Risteilyjen hintoja pidetään keinotekoisesti markkinahintaa alhaisempina, jolloin kotimainen matkustaja valitsee hel-

Talousarvioaloite TAA 598/2018 vp

pommin risteilyn kuin kotimaanmatkan. Tuen leikkaaminen tasaa kilpailuasetelmia kotimaisten palveluntuottajien kanssa.

Ehdotamme tuen leikkaamista 15 miljoonalla eurolla muuttamalla tuen kriteerejä selkeämmin huoltovarmuutta ja merenkulun kannalta oleellisen henkilöstön palkkausta tukevaan suuntaan.

Vuodelle 2019 hallitus esittää myös tuen määräaikaista korotusta 6 miljoonalla eurolla ottamalla korvattaviin kustannuksiin mukaan myös työnantajan maksamat työttömyysvakuutusmaksut. Lisätuen tarkoitus on korvata vuonna 2016 voimaan tulleen merimiesten eläkejärjestelmän uudistuksen aiheuttamia tuen menetyksiä laivayhtiöille. Korotus on Liikenne- ja viestintäministeriön mukaan jo sisällytetty vuoden 2019 budjettiin, jossa miehistötukeen on esitetty 96 miljoonaa euroa. Lakiesityksen läpimeno on kuitenkin vielä epävarmaa.

Liikenne- ja viestintäministeriö esittää lisätukea, vaikka valtiovarainministeriö on sitä vastustanut. VM:n mukaan linjan tulisi olla yritystukia vähentävä, ei lisäävä. Vihreät on VM:n linjan kanssa samaa mieltä, ja esitämme, että korotusta ei tehdä. Näin ollen miehistötukea leikattaisiin hallituksen budjettiesitykseen nähden yhteensä 21 miljoonalla eurolla.

Aloite kuuluu vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta vähentää 21 000 000 euroa momentilta 31.30.43 meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamiseen ehdotetusta määrärahasta.

Helsingissä 28.9.2018

Antero Vartia vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Satu Hassi vihr
Johanna Karimäki vihr
Ville Niinistö vihr
Emma Kari vihr
Heli Järvinen vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Jani Toivola vihr
Pekka Haavisto vihr